

Rovdjursnytt

i Gävleborgs län

Nr. 1/2010

Rovdjursnytt är ett elektroniskt nyhetsbrev från Länsstyrelsen Gävleborg. Syftet är att sprida kunskap om rovdjursläget i vårt län och informera om Länsstyrelsens arbete med rovdjursfrågor. Välkommen att ta del av Gävleborgs rovdjursförvaltningsarbete!

Sammanfattning av vargjakten

Tisdagen den 5 januari avlyste Länsstyrelsen Gävleborg licensjakten efter varg. Gävleborgs tilldelning på 3 vargar fylldes då den tredje och sista vargen sköts i Bollnäs kommun.

Intresset för licensjakten på varg har varit stort från jägarhåll. Många jägare i skogen och att hela länet varit snötäckt har varit viktiga faktorer för att licensjakten på varg kunnat gå relativt fort i länet.

Den första varg som sköts i länet fälldes utanför Ockelbo. Detta djur kan ha tillhört det s.k. Ockelboreviret.

De sista två vargarna som fälldes var med största sannolikhet föräldraparet i Amungen. Båda djuren fälldes inom revirets gränser och tiken var sändarförsedd, dock med en sändare som i dagsläget inte fungerar.

I Naturvårdsverkets beslut finns inget beslut om att vissa djur ska undantas från jakt. Där står att varg får jagas oberoende av kön och ålder. Den debatt som uppstått i media handlar om det etiska ställningstagandet huruvida det är rätt att skjuta båda föräldradjuren eller inte.

De valpar som blivit föräldralösa i det s.k. Amungenreviret är vid denna tid på året relativt stora. Vargvalpar föds kring månadsskiftet april/maj och är alltså drygt 8 månader gamla i januari. En valp av hankön kan vara större och väga mer än en fullvuxen vargtik vid denna tid på året. När Länsstyrelsen i januari 2009 märkte tre hanvalpar i det intilliggande Ockelboreviret så vägde dessa valpar mellan 43-44 kilo. Det är mer än vad de flesta vuxna honor väger.

Vargar lever i revir bestående av föräldradjuren och deras valpar (det kan även finnas valpar från tidigare år kvar i reviret). Förr eller senare ger sig

valparna iväg för att hitta ett eget revir. Vanligtvis lämnar valparna sina föräldrarevir vid 10-12 månaders ålder (d.v.s. under perioden mars-maj). Den tidigaste utvandringen har skett redan i slutet av januari.

När båda föräldradjuren försvinner samtidigt så kan det inte uteslutas att valparna får svårare att hitta mat eftersom det är föräldradjuren som har mest erfarenhet och är de som vanligtvis sköter jakten. Det kan dock tänkas att valpar som förlorat båda föräldradjuren kan utveckla ett mer självständigt beteende och därmed klara sig på egen hand i större utsträckning. Om det finns mer erfarna valpar från tidigare år kvar i reviret så blir förutsättningarna förmodligen bättre för de yngsta valparna. Troligen finns det även en del mat kvar från föräldraparets tidigare jakter som valparna kan använda som skafferi under en viss period framöver.

Det finns inga planer på att valparna ska tas om hand eller att de ska avlivas, Länsstyrelserna i Dalarna och Gävleborg kommer istället att noga följa upp vad som händer med valparna. Eftersom det i Sverige inte finns några tydliga uppgifter på vad som händer med valpar som förlorat föräldraparet så är det av stor betydelse att dokumentera valparnas beteende och rörelsemönster i så stor utsträckning som möjligt. För tillfället utför Länsstyrelsen spårningar för att bevaka vad som händer med valparna.

Länsstyrelsen kommer inom kort att sammanfatta jakten och inkomma med en utvärdering till Naturvårdsverket.

Viltförvaltningsdelegationer

I och med den nya rovdjurspolitiken så upplöstes vid årsskiftet rovdjursgruppen och viltvårdsnäm-

Länsstyrelsen
Gävleborg

Maila till rovdjursnytt.gavleborg@lansstyrelsen.se om du vill prenumerera, avsluta din prenumeration eller har synpunkter på innehållet i nyhetsbrevet.

den för att ge plats år den kommande Viltförvaltningsdelegationen.

En begäran om nominering av ledamot till delegationen från olika intresseorganisationer kommer att skickas ut av Länsstyrelsen inom kort. Därefter väljer Länsstyrelsen ut ledamöter och förväntas ha en färdig delegation i slutet av mars.

Viltförvaltningsdelegationen kommer att fungera som en del av Länsstyrelsen och beslut som fattas rörande viltförvaltningen i länet kommer att gå via delegationen.

Direktlänk till [Naturvårdsverkets hemsida om den nya rovdjursförvaltningen](#)

Rovdjurssidor på nätet

Vill du hålla dig uppdaterad om Länsstyrelsens rovdjursarbete så kan du gå in Länsstyrelsens hemsida. Rovdjurssidorna hittar du under ämnet naturvård. Utöver information om rovdjursförvaltningen hittar du även en aktuelltsida där information om rovdjursarbetet i länet och i landet läggs ut. Sidorna kommer allt eftersom att uppdateras med innebörden av den nya rovdjurspolitiken.

Direktlänk till [länsstyrelsens rovdjurssidor](#)

Rovobs.se

För att allmänheten ska kunna dela med sig av sina observationer av de stora rovdjuren väljer nu länsstyrelsen Gävleborg att ansluta sig till sidan Rovobs.se. På denna sida kan vem som helst rapportera in att de sett ett eller flera rovdjur, och på en översiktskarta kan man enkelt se alla observationer i länet.

Länsstyrelsen har inte resurser till att kunna kvalitetssäkra alla observationer som rapporteras in. Däremot kommer vi att ha sidan under uppsyn och följa upp viktiga observationer. Förhoppningen är att denna sida även ska kunna användas i förebyggande syfte av ägare till tamboskap och jakthundar för att förhindra angrepp.

En vecka innan varg- och lojakt döljs dessa arter fram till dess att jakten för den specifika arten har avslysts. Länsstyrelsen döljer dessa observationer för att sidan inte ska användas till förberedelse av licensjakt på varg och lodjur. Det går fortfarande att rapportera observationer under denna tid men de kan då endast ses av Länsstyrelsens personal. Då jakten är över och arterna inte längre döljs syns de observationer som rapporterats in under jakttiden.

Direktlänk till [rovobs.se](#)

Länsstyrelsen
Gävleborg

Ansökan om skydds jakt på två vargar i Ovanåker

Naturvårdsverket bad innan jul Länsstyrelsen att yttra sig om en ansökan om skydds jakt på två vargar i Ovanåkers kommun.

Vid en skydds jakt måste man kunna identifiera en skadegörande individ till skadan. Länsstyrelsen avstyrker därför i sitt yttrande skyddsjakten med anledning av att man innan jul inte kunde urskilja vilka vargar som rör sig i området runt Edsbyn/Voxna. Även i dagsläget är det för tidigt att kunna säga vilken/vilka individer som rör sig i området. Två hundar har under hösten angripits inom ett avgränsat område och spillning från varg samlades in för DNA-analys. Denna analys kunde inte binda den s.k. Voxna-hanen till området utan visade att spillningen kom ifrån en annan individ. En karta över vargrevir och angripna hundar finner du på sida 4.

Länsstyrelsen skriver i sitt yttrande att man kan tänka sig att tillstyrka en skydds jakt på den s.k. Voxna-hanen om man vid ett senare tillfälle kan avgränsa och urskilja att just den orsakar skada. Detta delvis eftersom Voxna-reviret har en historia av dödade hundar som sträcker sig långt tillbaka i tiden.

Så som regelverket är skrivet idag kan länsstyrelsen inte tillstyrka en skydds jakt enbart för att man inte vill ha varg i området. Skyddsjakten måste vara kopplad till en så kallad skaderekvisit. Vargen ska ha orsakat skada, t.ex. dödat tamdjur. Man har alltså ingen möjlighet att ta hänsyn till att det finns många revir i ett begränsat område (det samlade rovdjurstrycket) eller minskade klövviltstammar (förlorat jaktligt uttag). Naturvårdsverket är den instans som har möjligheten att snabbt fatta beslut om skydds jakt om ett djur skulle bli allt för närgånget.

Hela yttrandet över skyddsjakten kan du läsa på Länsstyrelsens rovdjurssidor på webben.

Sammanställning av inventeringsresultat för Gävleborgs län 2008/09

Förra årets resultat av inventeringarna av stora rovdjur i Gävleborg har sammanställts och här följer resultaten i korthet.

Varg

Det har registrerats 29-31 stationära vargar i länet fördelade på 8 vargrevir. Merparten av reviren delas med grannlän (utöver dessa stationära vargar så har det förmodligen funnits några vandringsvargar som inte hade etablerat eget revir under vintern 08/09).

Maila till rovdjursnytt.gavleborg@lansstyrelsen.se om du vill prenumerera, avsluta din prenumeration eller har synpunkter på innehållet i nyhetsbrevet.

På sista sidan finns en karta över vargrevir i Gävleborg för vintern 2008/09.

Lodjur

Det har registrerats 21 familjegrupper av lodjur varav 18 återfanns huvudsakligen i Gävleborgs län. Resterande tre familjegrupper delas med angränsande län. Detta motsvarar ca 100 lodjur i Gävleborgs län.

Järv

De s.k. skogsjärvarna i Gävleborgs län är få. Stammen har tidigare uppskattats till ett 10-tal djur. Under vintern 2008/09 hittades dock spår i nya områden, vilket skulle kunna indikera en viss ökning av antalet järvar (DNA-analyser av insamlad spillning kommer under 2010 att ge ett närmare svar på antalet järvar). Även om någon föryngring inte kunde konstateras, så är det troligt att det förekommit åtminstone en föryngring av järv i länet under 2009.

Björn

Uppskattningen av björnstammen är i dagsläget osäker. Forskare inom björnprojektet har efter den spillningsinventering som gjordes 2001/02 räknat fram att det borde finnas mellan drygt 300 till strax över 700 björnar i Gävleborgs län idag, där medlet blir ca 500 björnar. För att få en bättre skattning är en ny spillningsinventering nödvändig. Björn finns över hela länet men den tätaste förekomsten är i gränsområdet Dalarna/Hälsingland.

Kungsörn

Endast en lyckad häckning kunde konstateras i de 19 revir som hittades under 2009 (två ungar ringmärktes, den ena dog dock senare under sommaren). Utöver de revirhävande kungsörnarna så finns det också andra kungsörnar som inte etablerat något revir.

Hela inventeringsrapporten lades ut på Länsstyrelsens rovdjursaktuellsida den 1 december och kan läsas i sin helhet där.

Studie om barmarksinventering

Länsstyrelsens naturbevakare har under hösten varit med och samlat in spillning till en pågående studie vid Viltskadecenter. Man vill undersöka hur man skulle kunna inventera varg på ett effektivt sätt vid barmark. Det är viltskadecenter som på uppdrag av Naturvårdsverket har satt igång studien. Gävleborg är en del av denna studie eftersom vi under vintern har snö och därmed kan man i efterhand jämföra resultatet med den normala

spårningsinventeringen. På detta sätt kan man få ett mått på om man får med samma data genom en spillningsinventering som vid en spårinventering.

Naturbevakare i Gävleborgs län

Det finns många naturbevakare i Gävleborgs län och alla jobbar de ute i fält. Några av dem jobbar med skötsel av natur, t.ex. naturreservat och skyddade områden, medan andra jobbar med rovdjur. Genom en satsning kommer nu de 8 naturbevakare som jobbar med rovdjur i Gävleborgs län att få en enhetlig klädsel. Detta för att man tydligt ska se var de kommer ifrån och vad de jobbar med. Naturbevakarna som jobbar med rovdjur har även alla tjänstelegitimation som du kan fråga efter om ni möts i skogen. Denna legitimation visar att personen jobbar för länsstyrelsen.

Kontakt

Behöver du komma i kontakt med någon på länsstyrelsen angående rovdjursfrågor? Ring då rovdjurstelefonen!

Telefonen är en jourtelefon där du kan få tag på Länsstyrelsens rovdjurspersonal alla dagar mellan 07-22.

**Rovdjurstelefonen har numret
026-17 12 50**

Telefonen är i första hand ämnad för akuta fall, så som rovdjursrivna tamdjur och närgångna rovdjur, men kan även användas för att rapportera observationer av stora rovdjur.

Se sida 4 för karta över vargrevir 2008/09 samt dödade hundar under 2009 i Gävleborgs län.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Maila till rovdjursnytt.gavleborg@lansstyrelsen.se om du vill prenumerera, avsluta din prenumeration eller har synpunkter på innehållet i nyhetsbrevet.

Vargrevir 2008/09 i Gävleborgs län

De röda prickarna visar var hundar har dödats under 2009.

Kartan visa också sju av länets åtta revirgränser för 2008/2009. Korsårevirets gränser är inte med på denna karta. Korsåreviret ligger på länsgränsen mellan Dalarna och Gävleborg, mellan Hofors och Falun.

Vargjakten gör att reviren och revirgränserna kan komma att förändras för 2009/10. Årets inventering pågår och avslutas i slutet av april. Då all data från de olika länen bearbetats gör Viltskadecenter en sammanställd rapport om vargläget i Sverige som utkommer under hösten.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Maila till rovdjursnytt.gavleborg@lansstyrelsen.se om du vill prenumerera, avsluta din prenumeration eller har synpunkter på innehållet i nyhetsbrevet.